Bolgár
HÍREK
A magyarországi bolgárok kétnyelvû havilapja
2008. március

Български вести

Цена 150 форинта •• Ára: 150 Ft

Вестник на българите в Унгария
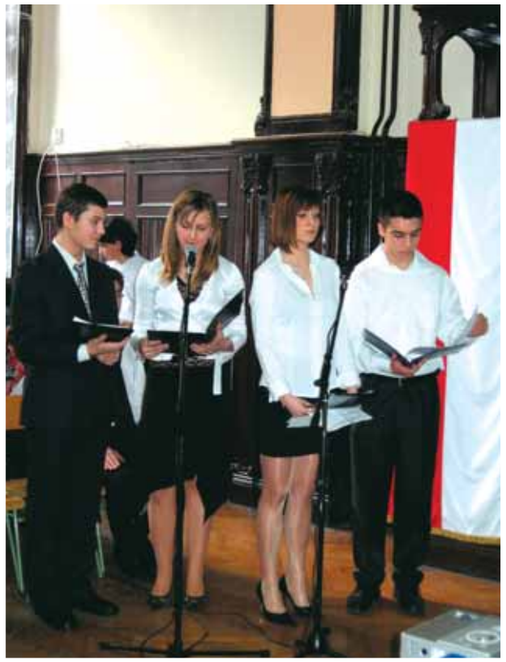
В БРОЯ
четете

3-ти март в БКД

Юбилей на Българското училище

Празници в двете детски градини

Хубавее културният дом

Завърши поредният етап от обновяването на салона на Българския културен дом. През ноември и декември бе сменена дървената облицовка и подновена дограмата, а през януари и февруари бе сложен нов паркет, обновено осветлението, а залата – боядисана.
За смяната на дървената облицовка бе отпусната значителна субсидия от Канцеларията на министър-председателя, останалите средства бяха осигурени от бюджета на Българското републиканско самоуправление, на Столичното българско самоуправление и на Дружеството на българите в Унгария.

Szépül a Bolgár Művelődési Ház

Befejezôdött a Bolgár Mûvelôdési Ház nagyterme felújításának soron következô szakasza. A november-decemberi idôszakban új faburkolatot kaptak a falak és megtörtént a nyílászárók cseréje, majd január-február parkettacsere, a új fényforrások és a terem festése. A bolgár közösség Bulgária felszabadulásának ünnepén vette birtokába a megújult nagytermet.
A falburkolat cseréjéhez jelentôs anyagi támogatást nyújtott a Miniszterelnöki Hivatal, a felújítási munkálatok többi részét a Bolgárok Országos Önkormányzat, a Fôvárosi Bolgár Önkormányzat és a Magyarországi Bolgárok Egyesülete fedezte.

130 г. от Освобождението

Националният празник на България бе отбелязан в обновената зала на Българския културен дом на 1 март 2008 г. Гостите бяха посрещнати и закичени с мартеници от облечени в национални носии младежи. Пълната зала бе приветствана по случай празника от посланика на РБългария Димитър Икономов и от председателя на Дружеството на българите в Унгария Димитър Танев. Присъстващите имаха удоволствието да чуят изключителен концерт на Вокална формация »Дивна", която е създадена през 2005 г. в София от певици, родени в различни български краища (Тракия, Родопите, Северна България). Събира ги общата им работа в един от най-известните женски фолклорни хорове – »Българските гласове – Ангелите«, с който от години пътуват по световните сцени. Солистичните възможности и вокална надареност на певиците ги водят към камерното музициране - всеки отделен глас е като съвършен музикален инструмент в богат тембров диапазон, от най-високия до най-ниския регистър на женските гласове. Мисията на състава е да представя съвременното вокално изкуство на фолклорна основа в концертни участия и звукозаписна дейност у нас и зад граница.

Bulgária felszabadulásának ünnepe

A Bulgária felszabadulásának 130. évfordulója tiszteletére rendezett ünnepségre a Bolgár Mûvelôdési Ház felújított nagytermében került sor. Elôször Dimitar Ikonomov nagykövet mondott üdvözlô beszédet, majd Tanev Dimiter, az MBE elnöke köszöntötte az egybegyûlteket. Az ünnepi mûsort a Divna vokális formáció adta, amely 2005-ben alakult meg Szófiában olyan énekesnôkbôl, akik Bulgária különbözô részeibôl (Trákiából, a Rodope-hegységbôl, Észak-Bulgáriából) származnak. Az egyik legismertebb bolgár nôi népdalkórusban énekelnek együtt, és évek óta járják a kórussal a világ színpadait. Szólista adottságuk és énekesi tehetségük a kamaraéneklés felé fordította az énekesnôket. Az együttes célja, hogy koncerteken és felvételeken mutassa be a folklóralapú modern vokális mûvészetet Bulgáriában és külföldön.

Детската градина

бе официално открита на 10 март

На 10 март се състоя официалното откриване на Двуезичната българска детска градина в училищната сграда на улица »Байза«. Тя започна своите занятия на 1 февруари и вече се посещава от 12 деца.
На откриването присъстваха гости от държавни и общински институции, сред които Ерика Немет, директора на Главния отдел за национални и етнически малцинства при Канцеларията на министър-председателя, Ищван Краслан от Главния отдел за национални и етнически малцинства при Министерството на културата и образованието, Емилия Атанасова, директор на Българското училище »Христо Ботев«, Ференц Биро, представител на отдела за образование в VI столичен район. На тържеството присъстваха представители на организациите и институциите на общността, сред които Димитър Танев, председател на ДБУ. Отец Стефан освети помещението на детската градина. Д-р Данчо Мусев, председател на БРС, изтъкна че основаването на детската градина е решителна стъпка за съхраняване на българското училище, което трябва да се върне на общността, която обслужва.
Под ръководството на двете детски учителки Донка Халаши и Соня Мачорска децата от детската градина изнесоха кратка програма, след което поднесоха мартеници на гостите.

На 29-ти февруари децата чакаха с нетърпение да ги посети Баба Марта. Те й бяха подготвили кратка програма да я поздравят, а Баба Марта освен мартеничките извади от торбата си и разни лакомства за тях.

Записванията на децата в Българската детска градина за учебната 2008-2009 година ще се състои от 5 до 9 май в сградата на ул. Байза 44. Всички родители, които желаят да се запознаят с условията в детската градина могат да я посетят през месец април, след като предварително са уточнили деня и часа на посещението си. За съгласуване се обаждайте на телефона на Българското републиканско самоуправление 216 42 10.

Hivatalos megnyitó a Bolgár Óvodában

Március 10-én hivatalos vendégek töltötték meg a Bolgár Kétnyelvû Nemzetiségi Óvodát, ekkor volt ugyanis az óvoda megnyitóünnepsége. Az óvoda február 1-én kezdte meg mûködését, és jelen pillanatban 12 gyerek jár oda.
A megnyitón részt vett Németh Erika, a Miniszterelnöki Hivatal Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Fôosztályának fôigazgatója, Kraszlán István, az Oktatási és Kulturális Minisztérium Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Fôosztályának fôosztályvezetô-helyettese, Bíró Ferenc, a VI. kerületi Önkormányzat Oktatási Osztályának képviselôje, Emilia Atanaszova, a Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános Iskola és Gimnázium igazgatója és Tanev Dimiter, a Magyarországi Bolgárok Egyesületének elnöke. Dr. Muszev Dancso beszédében megköszönte mindazok segítségét, akik hozzájárultak ahhoz, hogy az óvoda ilyen rövid idô alatt megnyílhasson, és kiemelte, hogy az óvoda megnyitása ez elsô lépés a bolgár iskola megôrzése felé. Ezután Sztefan atya megáldotta az óvodát és a jelenlévôket, majd a gyerekek Hajas Donka és Szonja Macsorszka óvónôk vezetésével rövid mûsort adtak, és martenicával, valamint saját készítésû könyvjelzôvel ajándékozták meg a vendégeket.

Beiratkozás a Bolgár Óvodába

A fôvárosi beiratkozással összhangban a gyerekek elôjegyzése a 2008/2009-es tanévre 2008. május 5-9. között lesz a Bolgár Kétnyelvû Nemzetiségi Óvodában (1062 Budapest, Bajza u. 44.). Az érdeklôdô szülôk és gyerekek elôzetes egyeztetés után április hónap folyamán megtekinthetik az óvodát, az idôpont megbeszéléséhez, kérjük, jelentkezzenek a Bolgár Országos Önkormányzat irodájában (tel.: 216-42-10).

Честито, Габи!

Габриела Хаджикостова получи наградата за най-добра главна женска роля на тазгодишния преглед на малцинствените театри.

Прегледът на малцинствените театри тази година се състоя от 23 февруари до 2 март в театър »Талия«. На него Малко театро участва със спектакъла »Граничен случай« на Ищван Ц. Наги. Оригинална пиеса, написана специално за двамата актьори – българката Габриела Хаджикостова и сръбския актьор Милан Рус.

Действието на »Граничен случай« се развива на самата граница: сръбско-унгарската. Това е историята на отегчен сръбски граничен служител и изпаднала в безизходица българка. Целият им живот се вмества в тясното пространство и време на спектакъла. Говорят на различни езици, разбират какво казва другия, без да могат да се разберат.
По замисъл »Граничен случай« е комедия, въпреки че изходната ситуация е доста мрачна и съвсем необичайна. Среща на двама интелигентни и поначало добри хора, които се опитват да гледат с хумор на живота. Именно това дава надежда, че ще оцелеят сред ужасите, които той им поднася. Готови винаги да срещнат доброто, без нито за миг да ги напуска надеждата, че един ден то ще дойде при тях. Наивността им на моменти е трогателна.

Автор на пиесата и режисьор на спектакъла е Ищван Ц. Наги, в ролите: Габриела Хаджикостова и Милан Рус, музикално оформление: Слободан Вертетич, костюми: Габриела Хаджикостова, декор: Ищван Ц. Наги, музиканти: Слободан Вертетич, Давид Ередич, Ласло Янка, техника: Лайош Мезеи, Дьорд Добрев.

Пиесата вече има множество покани за участие в страната и извън нея. На две поредни представления на 29 (на български и сръбски език) и на 30 март (на унгарски език) тя ще бъде играна в Дома на малцинствата в Зугло. Предстоят участия на два театрални фестивала в България, на сцената на »Ширай« и на »Скене«, както и на други места.

За следващите представления на МТ четете на 19 стр.

Мари Тьорьочик в ЛК

Поредицата от литературни кафенета в Българския културен дом вече се утвърди като една от най-живите и интересни форми за разпространение на българската култура, място за общуване, истинска интелектуална среда. Те вече имат свои постоянни посетители, които с нетърпение чакат следващият български автор, новата българска книга, и – не без значение – унгарският артист, който ще представи творбата. Пред публиката на литературните кафенета са излизали актьори от ранга на Естер Над-Калози, Петер Рудолф, Карой Немчак, Карой Меч, а на последното дойде самата Мари Тьорьочик. Тук гостува българската писателка Теодора Димова, а през април ще дойде и младата Иванка Могилска, гост на Международния фестивал на книгата. Тук бе представена книгата на Кристина Хаджипеткова »Поли«. Може да си вземеш и автограф, разбира се, но несравнимо с нищо е докосването до истински творци на словото – и български, и унгарски.
Често ми казват, много исках да дойда, но нещо ми се случи. В днешния забързан свят не е лесно човек да задели време за всичко, което би желал да види и да чуе. Винаги нещо се случва, нещо отвлича вниманието ни или просто сме преситени от седмицата. Но ако веднъж се потопим в атмосферата на тези клубни вечери, сигурна съм, те сами ще ни викат при себе си. Сами ще се впишат сред приоритетите ни, сред нещата, които искаме и трябва да видим на всяка цена.
На срещата с Мари Тьорьочик, която чете откъс от нашумелия роман на Керана Ангелова »Елада Пиньо и времето« присъстваха над 40 души. Цифрата не е малка, но въпросът не е в цифрите, а в преживяването. Искрено съжалявах за тези, които не можеха да бъдат тук.

След срещата с Мари Тьорьочик, получихме следното писмо от писателката Керана Ангелова:

Здравейте,
Приятели ми казаха за вашия сайт и за информацията за представянето на моя роман »Елада Пиньо и времето« на 8 март във вашия културен дом. Много се развълнувах, когато прочетох, че Мари Тьорьочик ще представи романа. Тази актриса обичах да я гледам, когато бях ученичка и ходех да съпреживявам европейското кино, а унгарското несъмнено беше такова. Запомнила съм я и заради особената фамилия, но много повече защото е страхотна актриса. Ако не е късно, поздравете я, моля, от мен! Искам да ви помоля още ако имате някакъв запис с гласа на г-жа Тьорьочик да изпратите звуков файл; или поне снимки – понеже за мен е вълнуващо актриса, която толкова харесвам, и с класа като нейната, да се случи да съпреживее моите скромни думи...
Благодарение на вас, разбира се!
С най-добри пожелания:
Керана Ангелова

За следващото литературно кафене четете на 19 стр.

Gratulálunk, Gabi!

Hadzsikosztova Gabriella kapta a legjobb nôi fôszereplô díját az idei Nemzetiségi Színházi Fesztiválon.

Az ARCUSFEST Nemzetiségi Színházi Találkozó február 23-tól március 2-ig került megrendezésre a Thália Színházban. A Malko Teatro C. Nagy István *Határeset* c. kétszemélyes színdarabjával vett részt rajta, amelyben Hadzsikosztova Gabriella és Rusz Milán játszott. A *Határeset* c. elôadás, amely veszélyes mutatvány a komédia és tragédia, a kisebbségi érzékenység és nemzeti öntudat határán egy felvonásban, valóban a határon játszódik. Egy fásult szerb határôr és egy lehetetlen helyzetben lévô bolgár nô története. Különbözô nyelvet beszélnek és mégis értik egymást, értik egymást és mégsem tudnak egymással szót érteni. A „Határeset” eredendôen komédia, még akkor is, ha az alaphelyzet kissé komor, tragikus, sôt talán bizarr.

Két intelligens, alapvetôen jó ember találkozása ez, akik gyôzik humorral az életet. Készek a jó dolgok fogadására, és egy pillanatig sem adják fel a reményt. A naivitásuk pedig idônként megható.

Író és rendezô: C. Nagy István Szereplôk: A nô: Hadzsikosztova Gabriella, Vámos: Rusz Milán, Jelmez: Hadzsikosztova Gabriella, Zenei rendezô: Wertetics Szlobodán, Díszlet: C. Nagy István, Zenészek: Wertetics Szlobodán, Eredics Dávid, Janka László, Technikus: Mezei Lajos

Az elôadást már több meghívást kapott a közeljövôre. Március 29-én bolgár és szerb nyelven tekinthetô meg Zuglóban, április 6-án ugyanott magyar nyelven, de lesz elôadás a Sirályban és Szkéné Színpadon is. A Malko Teatro két bulgáriai fesztiválon is részt kíván venni a darabbal.

A MT legközelebbi elôadásairól információ a 19. oldalon

Törőcsik Mari az Irodalmi Kávéházban

A Bolgár Mûvelôdési Házban havonta egyszer megrendezésre kerülô Irodalmi Kávéház a bolgár kultúra terjesztésének egyik legélôbb és legérdekesebb formája. A klubnak kialakult egy állandó látogatói köre, akik türelmetlenül várják a következô bolgár szerzô, új bolgár könyv bemutatását – és nem mellékesen – a következô magyar színészt, aki felolvasásával színesíti a programot. Az elmúlt idôszakban találkozhattunk itt Nagy-Kálózy Eszterrel, Rudolf Péterrel, Nemcsák Károllyal, Mécs Károllyal, a márciusi, nônapi Irodalmi Kávéház vendége pedig Törôcsik Mari kétszeres Kossuth-díjas színmûvész, a Nemzet Színésze volt, aki Kerana Angelova *Elada Pinjo és az idô* címû regényébôl olvasott fel részleteket, majd autogramot osztott az érdeklôdôknek. A találkozóra több mint 40-en jöttek el, de nem is a szám fontos, hanem az élmény, amelyet ez a klub nyújtott azoknak, akik idôt szakítottak arra, hogy néhány órát a bolgár kultúrának szenteljenek.

A következô Irodalmi Kávéházról információ a 19. oldalon

От децата за децата

Първи зрители на най-новата постановка на Малко театро, озаглавена »Приключенията на Никола в страната на градинарите« бяха децата и родителите от неделната детска градина в Будапеща. Текстът е написан от Ищван Ц. Наги специално за ръководеното от него Театрално ателие, което сега представи новата си продукция с участието на младите изпълнители: Беата Бебревска, Йордан Бебревски и Марина Тютюнкова. Историята не е необикновена – малкият Никола решава да посети страната на своите прадеди: страната на градинарите и при подготовката на пътуването и след пристигането му в България го очакват ред приключения. Междувременно малкият зрител научава ред интересни неща за родината на родителите и дедите си. Но не тази дидактическа страна на спектакъла е най-силният момент в него, а удоволствието с което играят Данчо, Беата и Марина и изобилието от изключително прецизно изработени елементи, които успяват да задържат вниманието дори на такава нелесна публика, каквато са децата в предучилищна възраст.

Данчо, Беата и Марина са репетирали в продължение на месеци с Ищван Ц. Наги, за изработването на спектакъла. Горди са, че са се справили с тази нелесна задача, както и с това, че и сами са участвали в разработването на детайлите със собствените си идеи. Имат желание да продължат работата си, да представят своя спектакъл и на други места.

На 2-и март децата от Неделната детска градина посрещнаха Баба Марта. Под ръководството на учителката Цанка Маринова изнесоха кратка програма, след което Баба Марта, която беше много развълнувана от посрещането, им раздаде мартенички.

Március 2-án a gyerekekhez eljött a Vasárnapi Óvodába Baba Marta, aki martenicát is hozott minden gyereknek. A kicsik Canka Marinova óvónô vezetésével rövid mûsorral készültek a fogadására.

Gyerekek a gyerekeknek

A Malko Teatro *Nikola Kertészországban* c. legújabb elôadásának elsô nézôi a Vasárnapi Óvodába járó gyerekek és szüleik voltak. Az elôadás szövegét C. Nagy István írta kifejezetten az általa vezetett Színházi Mûhely számára, amely az új produkciót Bebrevszki Beáta, Tyutyunkova Marina és Bebrevszki Jordán elôadásában mutatta be. A történet szokatlan – a kis Nikola elhatározza, hogy meglátogatja ôsei országát, és a készülôdés és az utazás alatt rengeteg kaland vár rá. Eközben a kis nézô nagyon sok mindent tud meg szülei, nagyszülei hazájáról. Beáta, Marina és Jordan hatalmas átéléssel játsszák a darabot, ami még az egészen kicsinyek figyelmét is leköti. A szereplôk arra is büszkék, hogy a több hónapig tartó próbák során maguk is hozzájárulhattak az ötleteikkel a részletek kidolgozásához. Szeretnék folytatni a megkezdett munkát és még sok helyen eljátszani az elôadást.

Скъпи сънародници

Фолклорна група »Зорница« има удоволствието да ви съобщи, че на 9 март 2008 г. навърши 8 години от основаването си като фолклорна група и 4 години като дружество. За тези 8 години, макар и малката на брой група, през месец септември миналата година отбеляза 100-то си участие в културни мероприятия и фестивали и по повод български празници в Унгария. За отбелязване е, че всички от 16-те на брой членове на »Зорница« работят в българските самоуправления по райони. За съществуването на групата важно условие е наличието на зала за репетиции, костюми, музика и реквизит. В последните четири години възможностите за репетиции съгласувахме както с Българския културен дом, така и с Българския културен център. Желаем да изкажем нашата безкрайна благодарност към тези институции за възможността, която ни дават, а »Зорница« от своя страна с голямо удоволствие и гордост взема участие в техните мероприятия в знак на едно взаимно уважение. Надяваме се тази традиция да продължи и за в бъдеще за радост на нашия колектив от българки, които обичат България и допринасят за поддържането на българския дух както в семействата си, така и в приятелските си българо-унгарски кръгове. Специални благодарности отправяме към тези наши сънародници, които посещават тържествата, организирани от БКД и БКИ, защото по този начин заедно празнуваме и заедно сме щастливи като една сплотена българска колония. Подновеният Културен дом отново отвори вратите си за нас, а ние благодарим на тези, които са положили толкова труд и умение! Обещаваме да го пазим като верни потомци на тези българи градинари, които са измислили, че българите в Унгария трябва да имат Културен дом и са го построили!

Желаем на всички приятно прекарване на Великденските празници. Бъдете живи и здрави, с най-хубави чувства:

От Фолклорна група »Зорница«

Новини от Сегед

За голяма радост на Баба Марта, на 29 февруари следобед първият етаж на Библиотека Шомоди бе преобразуван в работилница за мартеници. Второкласниците от училище Илона Зрини се запознаха с обичая Баба Марта и мартеничките с помощта на Криста Петров и Барбара Халаши и въодушевено се заеха с изработването на червени и бели Пижу и Пенда. Ако малките ръчички не успееха да се справят, на помощ идваха библиотекарките и учителките.

В края на занятието вече всички бяха закичени с мартенички и в очакването на първите лястовички и щъркели, които ще донесат щастие и изобилие за всички.

Kedves Honfitársaink!

A Zornica Hagyományôrzô Csoport 2008. március 9-én ünnepelte megalapításának 8. és egyesületként való mûködésének 4. évfordulóját. Az eltelt nyolc év alatt a csoport több mint 100 alkalommal lépett fel különbözô kulturális rendezvényeken és fesztiválokon. Az elmúlt 4 év során a próbáinkat a Bolgár Mûvelôdési Házban és a Bolgár Kulturális Intézetben tartottuk, amiért köszönetünket fejezzük ki a két intézménynek. A Zornica Csoport pedig a maga részérôl mindig szívesen vesz részt a Mûvelôdési Házban és az Intézetben tartott rendezvényeken. A felújított Mûvelôdési Ház ismét megnyitotta nekünk a kapuit. Ígérjük, hogy úgy fogjuk óvni, mint azon bolgár kertészek hû utódai, akik úgy gondolták, hogy a magyarországi bolgároknak kell Mûvelôdési Ház és fel is építették azt.

Mindenkinek nagyon kellemes húsvéti ünnepeket és jó egészséget kíván

a Zornica Hagyományôrzô Csoport

Tavaszváró kézmûves foglalkozás Szegeden

Február 29-én délután a szegedi Somogyi Könyvtár elsô emelete Baba Marta nagy örömére martenicakészítô mûhellyé változott. A Zrínyi Ilona Általános Iskola ügyes másodikosai Petrov Kriszta és Halasi Barbara segítségével megismerkedtek Március Anyó és a martenica történetével, majd lelkesen hozzáláttak a piros-fehér babák készítéséhez. Ahol az apró kezek nem boldogultak, ott besegítettek a könyvtáros nénik és a tanító néni is.

A foglalkozás végére minden gyerek boldogan lengette a martenicáját remélve, hogy gyorsan megérkeznek a fecskék és a gólyák, hogy szerencsét és bô termést hozzanak mindenkinek.

90 години

Тържество по случай юбилея на Българското училище

Преди 90 години на 25 февруари първите българчета преклачили прага на класната стая, в която започнали занятията по български четмо и писмо. Не зная дали тогавашните българи са предполагали, че близо век по-късно ние ще споменаваме тяхното дело и със същата загриженост ще се вълнуваме за съдбата на училището. Но началото, което е било поставено, е епохално и наша задача е да продължим това дело.

Тържеството по 90 г. юбилей бе поскромно от предишните годишнини, но затова пък събра неимоверно много бивши възпитаници, учители, родители, дошли да засвидетелстват своята привързаност към това гнездо на знание и на бъл-
гарщина.

Гостите на тържеството бяха посрещнати на входната врата с хляб и сол от ученици в народни носии. Празникът започна със слово на директора на училището Емилия Атанасова, която поздрави присъстващите със следните думи:

»Уважаеми господин посланик,
Уважаеми гости,
Скъпи настоящи и бивши ученици и учители,
Приветствам ви с добре дошли на празника на Българо-унгарското училище »Христо Ботев«!
Днес ние тържествено отбелязваме две много скъпи годишнини:
90 години от създаване на българското училище в Будапеща и 160 години от рождението на нашия патрон Христо Ботев!

Всеки има своето училище и го помни за цял живот. Времето, прекарано в класните стаи, остава завинаги в сърцата ни и светлите спомени за отминалите дни греят в душите ни.
Много млади хора са получили тук своето образование – от първите изписани букви и прочетени думи до свидетелство за зрелост, а после са поемали по своите житейски пътеки. Надявам се, че за мнозина от тях българското училището е било техен дом не само на думи и повечето са съхранили в душите си свидни спомени за годините на своето учение и увереност, че училището е храм на духовността.
Труден път изминава българското училище в Будапеща през своята деветдесетгодишна история. Началото е в онзи далечен зимен ден на 25 февруари 1918 година! Забележително начало, защото е поставено не по силата на административен акт, а по силата на добрата воля на родолюбивите и всеотдайни първостроители. Открито по искане на Дружеството на българските градинари и с разрешение на Будапещенското столично кметство, училището е живо доказателство, че знанието е значима ценност за българския народ. Първите учебни занятия се провеждат в две класни стаи на улица »Лоняи«, после училището няколко пъти сменя своя адрес и от 1954 година се установява в красивата сграда на улица »Байза«. От основно постепенно то прераства в средно езиково училище. През годините са изживени добри и трудни периоди, но едно е оставало неизменно – вярата в образованието. В битката с времето българското училище е просъществувало с чест!
През тази година отбелязваме и 160 години от рождението на нашия патрон Христо Ботев. Много творци е родил българският народ, но един от най-ярките сред тях е той – Христо Ботев, превърнал прекрасната си личност в сплав от ярък талант, неподправено родолюбие и възвишен стремеж към общочовешките идеали. Личността на гения е единна и неделима! Всичко у него – талант и разум, чувства и воля, душа и дух, е подчинено на една всенародна вековна мечта – да възкръсне България от царството на мрака и да се възцарят в нашата земя свобода и справедливост.
Затова ние днес се прекланяме не само пред Ботев – големия борец, великия патриот, благородната и изключителна личност, но и пред Ботев – талантливия, изумителен творец, пред красотата на чието слово и светът се прекланя!
И нека неговият дух бъде част и от нашия живот!
В края на своето слово искам да се обърна към всички бивши и настоящи учители с благодарност за техните усилия, старание и всеотдайност. Горда и славна е съдбата на учителя да създава.
Уважаеми колеги, във времето, когато съизмерваме мечти и надежди с тези на останалите европейци, вие доказвате, че хората са толкова големи и силни, колкото високо стига техният дух! Нека с ентусиазъм градим сърцата и умовете на своите ученици и помним изреченото от философа Рабиндранат Тагор: »Духът на ученика се пали с духа на учителя, тъй както огънят се пали само с огън.«

Нека никога не забравяме тези думи, за да получат учениците ни

Jubileumi ünnepség

90 éves a budapesti Bolgár Iskola

„Tisztelt Nagykövet Úr,
tisztelt vendégeink,
kedves volt és jelenlegi diákok és tanárok!

Isten hozta Önöket a Hriszto Botev Bolgár-Magyar Iskolában. Ma két nagyon szép évfordulót ünneplünk: az iskola megalapításának 90. és iskolánk névadója, Hriszto Botev születésének 160. évfordulóját.
Mindenkinek van saját iskolája, amelyre egész életében szívesen gondol vissza. Az osztálytermekben eltöltött idôt a szívünkben ôrizzük, a szép emlékek melengetik a lelkünket.
Nagyon sok fiatal tanult itt – az ábécé elsajátításától az érettségi vizsgáig, és innen indultak el az életbe. Remélem, hogy a legtöbbjük számára a bolgár iskola nemcsak szavakban jelentette a második otthont, hanem a lelkükben is megôrizték a szép emlékeket az itt töltött évekrôl.
A budapesti Bolgár Iskola nehéz utat járt be 90 éves fennállása alatt. A kezdeteket az az 1918. február 25-i téli nap jelentette, amely nem adminisztratív intézkedések hatására, hanem a hazaszeretô bolgár kertészek kezdeményezésére vált fontos dátummá. A Magyarországi Bolgárok Egyesülete kérésére és Budapest Fôváros Polgármesteri Hivatala engedélyével megnyitott iskola az élô tanúbizonysága annak, hogy a tudás fontos érték a bolgár nép számára.
Az elsô iskolai foglalkozások a Lónyay utcai iskolaépület két osztálytermében zajlottak, majd többszöri költözködés után, 1954-ben a bolgár iskola megkapja a Bajza u. 44. szám alatti gyönyörû épületet. Az általános iskola késôbb nyelvi gimnáziummal bôvül. Az évek során szép és nehéz idôszakok követték egymást, de egy dolog soha nem változott – a tanulás fontosságába vetett hit.

Gyermekeink az osztályterem küszöbét, ahol elkezdôdtek a bolgár iskola foglalkozásai. Nem tudjuk, hogy az akkori bolgárok gondoltak-e arra, hogy közel egy évszázaddal késôbb meg fognak emlékezni errôl a pillanatról és ugyanúgy fognak aggódni az iskola sorsáért.
A 90. éves jubileum alkalmából rendezett ünnepség ugyan szerényebb volt, mint a korábbi évfordulókon, azonban nagyon sok volt diák, tanár, szülô és vendég jött el, hogy tanúbizonyságát tegye elkötelezettségének az iskola iránt.

Az ünnepségre érkezôket népviseletbe öltözött diákok kenyérrel és sóval fogadták az iskola kapujában. Az ünnepséget Emilia Atanaszova, az iskola igazgatója nyitotta meg, aki többek között a következô szavakkal köszöntötte az egybegyûlteket:

най-добрите уроци на знанието и за живота, за да съхраним и предадем вярата на първосъздателите в знанието като върховна ценност, за да пребъде Българското училище в Будапеща!
Честит празник на всички!«

Стържеството бе приветствано от посланик Димитър Икономов, а Ива Миркова от Държавната агенция за българите в чужбина връчи медал »Иван Вазов« на директора на училището. Димитър Танев, председател на ДБУ, който също е възпитаник на училището подчерта в речта си важната роля на училището за запазване на българската идентичност. От името на бившите ученици говори д-р Данчо Мусев, председател на БРС, който най-напред се върна към ученическите години, към детската палавост, след което изтъкна, че за българската общност в Унгария училището е много повече от учебно заведение, понеже тук децата не само се учат, тук се полагат основите на общността. Ето защо неговото опазване е изключително важно, тъй като то е един от най-важните стълбове за опазването на общността.
В програмата, изнесена от ученици, бе очертано миналото на училището. Победителите в конкурса за есе »Моето училище« прочетоха своите съчинения, прозвучаха стихотворения и музикални изпълнения, не бяха забравени нито българските, нито унгарските танци. В програмата взеха участие и най-малките – децата от основаната от Българското републиканско самоуправление Двуезична българска детска градина.
След програмата БРС и ДБУ дадоха коктейл за гостите на тържеството.

На тържеството бе открита и подписка-обръщение към министрите на образованието на България и Унгария в подкрепа на училището.

Събирането на подписи продължава, надяваме се, че още мнозина ще се присъединят към нея, декларирайки по този начин, че и за тях е важно бъдещето на българското училище.

За запазването на паметта на училището БРС събра стотици снимки от институции и частни лица, които ще са събрани в компактдиск и ще бъдат предоставени на всички интересуващи се.

Végezetül szeretnék minden volt és jelenlegi tanárnak köszönetet mondani az erôfeszítéseikért, igyekezetükért és elkötelezettségükért. Tisztelt kollégák, most, amikor álmainkat és reményeinket az európai emberekével vetjük össze, Önök bebizonyítják, hogy az ember olyan nagy és olyan erôs, amilyen magasan szárnyal a lelke. Pallérozzuk nagy lelkesedéssel a tanulók szívét és elméjét, és emlékezzünk Rabindranath Tagore filozófus szavaira: „A diák lelke a tanár lelkével együtt izzik fel, mivel tüzet csak tûzzel lehet gyújtani”.

Ezután Dimiter Ikonomov nagykövet mondott üdvözlô beszédet, majd Iva Mirkova, a Határon Túli Bolgárok Hivatala képviseletében Ivan Vazov emlékéremmel tüntette ki az iskolát. Dimiter Tanev, a Magyarországi Bolgárok Egyesületének elnöke, aki szintén az iskola volt tanulója, beszédében többek között hangsúlyozta az iskola fontos szerepét a bolgár identitástudat megôrzésében. A volt diákok nevében dr. Muszev Dancso, a Bolgár Országos Önkormányzat elnöke szólt az egybegyûltekhez, aki visszaemlékezett a diákéveire, mesélt a gyerekkori csínytevéseikrôl, majd kiemelte, hogy a budapesti bolgár iskola a bolgár közösség számára több mint egy oktatási intézmény, hiszen az iskola nemcsak tanít, hanem közösséget formál és épít is, ezért is nagyon fontos az iskola megôrzése, mivel az a közösség fennmaradásának egyik legfontosabb alappillére.

A vetítéssel egybekötött mûsorban a tanulók felelevenítették az iskola történetét, felolvasásra került „Az én iskolám” esszéíró verseny díjnyertes mûve, szavalatok és zeneszámok hangzottak el, és láthattunk palotást és bolgár néptáncot is. A mûsorban a legkisebbek, a Bolgár Országos Önkormányzat által nemrég alapított Bolgár Kétnyelvû Nemzetiségi Óvodába járó gyermekek is felléptek.
A színvonalas mûsor után a Bolgár Országos Önkormányzat és a Magyarországi Bolgárok Egyesülete egy kis állófogadást adott a megjelenteknek. Megkezdôdött az aláírásgyûjtés is az iskola megóvása érdekében, az összegyûlt aláírások a magyar és a bolgár oktatási miniszternek kerülnek majd elküldésre.

Az aláírásgyûjtés folytatódik, reméljük, minél többen csatlakoznak azokhoz, akiknek fontos a budapesti bolgár iskola jövôje.

A BOÖ több száz fényképet gyûjtött össze magánemberektôl és intézményektôl az iskola múltjáról, amelyeket digitalizált, és a közeljövôben CD-n minden érdeklôdônek a rendelkezésére bocsátja.

Български
ВЕСТИ

Издание на Българското републиканско самоуправление, 1093 Будапеща, ул. Лоняи 41

Редакция
Андреа Ґенат (главен редактор), Моника Тютюнкова, Светла Кьосева
Отговорен издател
Данчо Мусев

Издава се с подкрепата на Фонда за национални и етнически малцинства в Унгария, СБС и на Българските самоуправления в II, V, IX, X, XIII, XIV, XV, XVII, XVIII, XX, XXI и XXIII район на Будапеща и във Фелшьожолца, Сегед, Дунахарасти, Дунакеси, Халастелек, Кишкунлацхаза, Сигетхалом, Сигетсентмиклош, Естергом и Печ.

Bolgár
HÍREK
A Bolgár Országos Önkormányzat (1093 Budapest, Lónyay u. 41) kiadványa

Szerkesztôbizottság
Genát Andrea (fôszerkesztô), Kjoszeva Szvetla, Tyutyunkov Mónika
Felelôs kiadó
Muszev Dancso

Megjelenik a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítvány, a FBÖ és a II, V., IX., X., XIII., XIV., XV., XVII., XVIII., XX. XXI. és XXIII. kerületi, valamint a Felsôzsolcai, a Szegedi, a Dunaharaszti, a Halásztelki, a Dunakeszi, a Kiskunlacházi, a Szigethalmi, Szigetszentmiklósi, Esztergomi és a Pécsi Bolgár Kisebbségi Önkormányzat támogatásával.
ISSN 14163098
MS Mester Stúdió, Globe Print Nyomda

Червеното великденско яйце

Велики Четвъртък – години назад. Пролет е. Тъмният воал на нощта се вдигна от околните на града баири. Първите лъчи на пролетното слънце погалиха крехките листа на гората под крепостта. Славеи запяха, те ни и събудиха. Прасковата на двора бе разцъфтяла, а ябълката пълнеше въздуха с аромата на разтворилите се розови цветчета. Зюмбюлът и лалетата бяха обърнали чела към слънцето. Рано сутринта, под прегърбената стряха на плевника до огнището, мама беше седнала на трикракото си столче. Забрадена, с подвити ръкави, препасала шарено тъканата престилка, боядисваше великденските яйца. Баба й помагаше, защото с изгрева на слънцето и червенето трябваше да превърши.

Тъй е, казваше ни баба, първият слънчев лъч трябва да огрее червеното яйце. Защо ли? Та нали на този ден Христос бил предаден, съден, измъчван и след туй кръвта Си бе пролял за нас. Нали чухте какво пяха в църквата снощи, на вечернята? Господ дошъл и страдал. И пак ще дойде Той в слава, но внезапно, в полунощ. Затова трябва да бъдем будни – на работата си, да я свършим на време, че ей сега ще забие камбаната за Великденския маслосвет. А той се прави общо за здраве и само веднаж в годината.

Мама вече беше измила яйцата – без петна по тях, и вече сварени почна да ги боядисва. По това време първите слънчеви лъчи от отсрещните покриви нахлуха и в нашия двор. Огряха първо дърветата. Надникнаха и под стряхата край огнището. С голямата дървена лъжица мама извади червеното яйце от паницата и го вдигна към слънцето. Обляно от лъчите му, яйцето блестеше като грамаден рубин – обагрил с пурпура си тъжните възпоменания на страданията Христови.

– Сполучлива излезе боята – рече мама и баба занарежда.

– Червено като кръв – да напомня кръвта на Спасителя. Иисус от любов към нас е пролял своята на кръста. Божичко, колко сме грешни – въздъхна тя и като се изправи, обърна лицето си на изток.

Прекръсти се и посегна яйцето да целуне. Мама й го подаде, а после и тя се прекръсти и го целуна. И всички останали дечурлига. И като боядисваше останалите, мама взе едно яйце и с него потърка на кръст челата ни.

– Ха тъй, за здраве, да не ви хваща никаква болест, рече тя. Защо ли?

– Това се прави да напомня за нощта на бягството на евреите от робството им в Египет. Моисей им заповядал да направят по едно петно с агнешка кръв на лицевата страна на пътните врати – за да се знае коя къща е еврейска. Ангел Божий минал онази нощ през града и поразил със смърт всички първородни деца на египтяните. Не бил пощаден и фараоновия син, а белязаните врати на еврейските къщи отминал.

Ангелът знаел коя къща е еврейска и без този знак, но от значение за самите евреи било да разберат силата Божия. И още, това било едно завоалирано пророчество, че кръвта на Агнеца Божи, Иисуса Христа, ще ни избави от смъртта. А знакът за Неговата кръв е червеното яйце.

Яйцата се боядисаха и с тях влезе в къщи и Божията благословия. Не бяха те само червени, а и жълти, защото това е цвят на мъдростта. Я вижте нимба, който се изписва около главите на светиите, не е ли златистожълт? Те са надарени с голям ум и чистота, която блести като чистото злато. Мъдростта им е от Бога. А каква мъдрост е притежавал Христос! В свещените книги пише, че милостта и истината ще се срещнат в Него и ще се целунат. Затуй яйцето се издига да бъде огряно от слънцето. Червено или златисто – то символизира възкресението и е като гроба – отвсякъде затворено, а в него се крие живот.

Докато тя говореше, мама написа с восък върху много яйца великденския поздрав »Христос Възкресе«. А щом работата привърши баба респектиращо ни напомни:

– Останалата боя да се излее върху здравеца или в реката. Черупките на боядисаните яйца да се горят в огнището, а пепелта им ще се разхвърли в градината при цветята.

Така беше. На всичко това се гледаше с благоговение и със страх свещен.

– До година пак със здраве – усмихната каза мама.

И баба смирено, но горда отвърна:

– Амин. Дай Боже!

Мама чевръсто грабна кошницата с боядисаните яйца и я внесе в гостната, която вече беше варосана и подредена за празника. Постлан беше новият котленски килим, по средата – еленският губер с дългите влакна. Миндерите бяха покрити с червена китена покривка, а край стените – наредени шарени възглавници. В ъгъла – резбованият иконостас, отпред с колосано бяло перденце, зад което светеше кандило. Мама взе първото очервено яйце, прекръсти се и го сложи пред иконостаса. Лъчите от кандилото докосваха рубинното му лице и отразените им багри ухажваха китеници и килими.

– Там ще стои през цялата година, рече мама, то не се развали, като светената вода. То ще ни пази от гръм и градушка, и ще прогонва злите сили от дома ни.

Мина четвъртък с боядисването на яйцата, петък – с опелото Христово и минаването под плащаницата Му за здраве. Дойде събота. »Да замълчи всяка плът човешка – пееха в църквата, – че Царят на славата е в гроба«.

– Да замълчим и онемеем всички в този ден от скръб, казваше мама и не позволяваше никакъв шум, песен и всички присъщи за децата смехории.

Денят бе наистина прескърбен, но чувство на необикновена радост изпълваше сърцата ни в очакване на празника.

Мръкна се. Градът притихна. Тогава камбаните забиха, и тихият зефир понесе вълшебния им звън над улици и къщи. Сърцата трепнаха. Наизкачахме на чардака. Сякаш изведнъж народа се раздвижи и всеки бързаше към църквата. Млади и стари с големи свещи в ръце бързо напълниха и храма и двора, огласяни от възгласите на »Христос воскресе«, а после и на »Ангел вопияше«. Очите и сърцата ни преливаха от радост.

Службата свърши и всички отнесоха пламъка на Великденската светлина по домовете си. И както във всеки дом, тъй беше и у нас: баща ми със запалена свещ в ръка при влизането си в къщи запяваше, и всички след него запявахме »Христос воскресе«, и се нареждахме на празничната трапеза украсена с червените яйца. Чукахме се с тях по обичая. Кънтеше смях, кипеше веселие, ехтяха многолетствия и поздравления.

Трапезата на този ден е богата и не се вдига. Никой да не остане гладен – и от духовната, и от веществената трапеза. Това е ден на духовно обновление, веселие и радост, ден в който траура се отменя.

По улиците на града децата се надпреварват да се чукат с червени яйца, а по-големите с пълни подноси, завити с тънки дантелени покривки, разнасят яйца и козунаци на кръстника и на старите си роднини.

Така е през първите три дни, защото този ден е празника на празниците, тържество на тържествата, победа над смъртта чрез Възкресението на Христа ...

Ние, малките тогава не разбирахме дълбокия смисъл на великденската радост, но я чувствахме. Тя живееше в сърцата ни и с мъка изпращахме празника...

Ябълката в двора прецъфтява и завързва плод, сезони, поколени и празници се сменят, но червеното яйце, с неотслабващата си сила на морски фар, ще пръска от иконостаса пурпурната си светлина и вечно ще ни напомня за великденската радост.

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ

Силоам Левит

†

СКРЪБНА ВЕСТ

С дълбока скръб
съобщаваме,
че на 1 декември 2007 год.
почина

ВЕСКА ДИМИТРОВА
АТАНАСОВА

Поклон пред светлата и
памет!

От опечалените

Ред на църковните богослужения за месец април 2008

6 април
Преп. Йоан Лествичник
10.00 ч. – Златоустова света литургия, Успение на св. Методий

13 април
Преп. Мария Египетска
10.00 ч. – Василиева света литургия, св. Вмчк. Артемон

20 април
Връбница – Цветница
10.00 ч. – Златоустова света литургия

24 април
Велики четвъртък
10.00 ч. – Света Василиева литургия, общ маслосвет
18.00 ч. – Последование на 12 евангелия

25 април
Велики петък
18.00 ч. – Опело Христово, изнасяне и обикаляне с плащаницата

26 април
Възкресение Христово, Великден
23.00 ч. – Света Божествена литургия

27 април
Възкресение Христово
10.00 ч. – Света Божествена литургия

Заповядайте!
Бог да ви благослови!

За 2 месеца инфлацията разби бюджетните прогнози

Инфлацията за февруари е 1.1%, а от началото на годината вече е 2.5%, съобщи вчера Националният статистически институт (НСИ). На практика половината от инфлацията, заложена в бюджета за 2008 г., е достигната още през февруари. Министерството на финансите прогнозира 4.8% за цялата 2008 г.

За февруарската инфлация най-голям принос имат горивата, здравните услуги и поскъпването на някои храни. С 6.3% са се увеличили болничните услуги и потребителската такса, която зависи от минималната работна заплата. През февруари лекарствата са се повишили с 2.4%, лекарските услуги – с 3.9%, а стоматологичните – с 2.7%.

При нехранителните стоки най-много са поскъпнали стоки и услуги, пряко или косвено свързани с горивата. Нафтата за отопление и въглищата например са се повишили с 2.6%, дизелът – с 1.2%, а най-масовият бензин А95 – с 0.8%. От храните по-забележимо са поскъпнали олиото и зехтинът – с 5.8%, сладкарските изделия и плодовете – с около 3.5%, бебешките и диетичните храни – с 3.7%.

География и математика най-желани за матура

76 013 дванадесетокласници ще се явят на задължителни матури. За втори предмет най-много ученици - 24 318, са избрали география. Втора по интерес е математиката, за която желание са заявили 13 245 зрелостници. 9722 абитуриенти ще се явяват на изпит по биология, а 8992 – по история. От езиците най-голям е интересът към английския – 8004, а най-малко – едва 145, са желаещите да се явят на матура по италиански език.

Според експертите от МОН интересът към предметите е свързан с признаването на оценките от някои матури от различните висши училища. Зрелостните изпити ще бъдат приети за вход в 35 университета, а 4 ще ги използват като балообразуваща оценка.

Зрелостните изпити ще се полагат в 1071 училища от страната и трите български училища в чужбина. Квесторите, които ще пазят зрелостниците по време на изпитите, ще попълват декларации, че не са родители и не преподават на дванадесетокласници, както и че не предоставят частни уроци.

20 000 непродадени апартамента в Банско

Над 20 000 са непродадените апартаменти само в Банско, а по Черноморието стигат 200 000. Божидар Данев, председател на Българската стопанска камара (БСК) заяви, че има информацията от различни канали, включително и от инвеститори, чиито фирми са членки на камарата. Много от тях се оплакват, че не могат да продадат апартаментите си. Затова и около 20% от фирмените дългове в България са на заетите със строителството и недвижимите имоти, както показват последните данни за междуфирмената задлъжнялост. За изграждането на апартаментите са взети кредити и дълговете на строителните фирми растат. Голямата задлъжнялост в този сектор може да доведе до спад на БВП, тъй като основният му ръст през последните 2-3 години се дължи именно на търговията с недвижими имоти.

Българската икономика ще нарасне с 5.5%

Икономическият ръст на България тази година ще бъде 5.5%, а през 2009 г. отново ще се върне на ниво 6%. Това прогнозира в свой доклад Виенският институт за икономически сравнения, съобщи »Дойче веле«. Други анализатори пък предвиждат ръст над 6% за тази година.

Според Виенския институт икономическият подем в бившите соцстрани няма да бъде засегнат сериозно от сътресенията на световните финансови пазари. Прогнозите на финансовите лидери на планетата са за спад на световната икономика.

Цените у нас ще се качат с 10% тази година, а през следващата – с 6%, смятат анализаторите. Безработицата догодина щяла да падне дори под 6% – до 5.6 на сто.

Активиране на неизползвания резерв на пазара на труда

Социалното министерство обмисля новаторски подход за справяне с проблема около недостига на работна ръка. Служители на ведомството ще започнат кампания по издирване на нерегистрирани безработни, те ще бъдат записвани в бюрата по труда и ще им бъде търсена подходяща работа.

Хората без препитание и загубилите трудовите си навици ще бъдат »издирвани« чрез медиите, общинските администрации и по други начини. »Ще им търсим работа, вместо да стоят неидентифицирани и да допълват бройката на 273-те хиляди безработни у нас«, заявиха от министерството.

От социалните служби ще разясняват на тази категория безработни правата и възможностите им за изкарване на прехраната по нов начин и ще ги мотивират да се включат в огромотителни и квалификационни курсове.

36 лв. харчат българите в аптеките на месец

36 лв. средномесечно харчи едно семейство в аптека, сочат данни от проучване на агенция »Скала«. Сумата включва не само лекарства, но и другите продукти, които се предлагат от фармацевтите – козметика, хранителни добавки, билки. 57% от запитаните твърдят, че семейството им пазарува в аптеки месечно за между 10 и 50 лв. Не повече от 10 лв. дават 25% от семействата, а 5.7 на сто оставят над 100 лв. всеки месец. Над 20 000 лв. е средномесечният оборот на аптеките у нас от лекарства, макар че сумата много зависи от разположението на обекта, каза пък председателят на асоциацията им Николай Костов. Данни за оборота от козметика и добавки обаче няма.

Най-често пазаруваните продукти в аптеките обаче остават лекарствата без рецепта – 83% от запитаните купуват най-често тях в аптеките. На второ място са медикаментите с предписание, а на трето – санитарните продукти.

Magasabb az infláció a vártnál

Bulgáriában február hónapban 1,1%-os volt az infláció, az év elejétôl számítva pedig már elérte a 2,5%-ot. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy a költségvetésben 2008-ra tervezett 4,8%-os infláció felét már meg is haladta. A februári infláció fô oka az üzemanyagok, az egészségügyi szolgáltatások és egyes élelmiszerek árának az emelkedése. A kórházi napidíj és a vizitdíj például 6,3%-kal emelkedett a minimálbér emelkedése miatt. Az élelmiszerek közül az olajnak és az olívaolajnak, a cukrászati termékeknek, a gyümölcsöknek és a bébiételeknek nôtt jelentôsebb mértékben az áruk.

20 000 eladatlan lakás Banszkóban

Több mint 20 000 lakás vár eladásra csak Banszkóban, a Fekete-tenger partján pedig a 200 000-et is eléri a számuk. Az információ különbözô forrásokból, például a befektetôktôl származik, akik arra panaszkodnak, hogy nem tudják értékesíteni a lakásokat. Ezért van az, hogy Bulgáriában a tartozásokat felhalmozott cégek 20%-a az építôipar és az ingatlankereskedelem területén mûködik. A szektorban felhalmozódott tartozások akár a GDP csökkenéséhez is vezethetnek, mivel az elmúlt néhány évben tapasztalt GDP-növekedést éppen az ingatlankereskedelem fellendülése okozta.

Földrajzból és matematikából érettségiznek a legtöbben

76 013 tizenkettedikes érettségizik az idén Bulgáriában. Bolgár nyelv és irodalomból mindenkinek kötelezô vizsgázni, a másik tantárgy szabadon választható. A legtöbben, 24 318-an a földrajzot választották, matematikából pedig 13 245-en kívánnak érettségit tenni. A nyelvek közül az angol áll az elsô helyen, a legkevesebben, mindössze 145-en olaszból fognak vizsgázni. Egyelôre 35 egyetem ismeri el az érettségit felvételi vizsgának, 4 felsôoktatási intézmény pedig beszámítja az ott kapott jegyeket a felvételi pontszámba.

A kihasználatlan tartalékok aktiválása a munkaerőpiacon

A Szociális Minisztérium új módszert dolgozott ki a munkaerôhiány csökkentésére. A minisztérium alkalmazottai kampányt kezdenek annak érdekében, hogy felkutassák a nem regisztrált munkanélkülieket, akiket a munkaügyi hivatalokban nyilvántartásba vesznek, hogy megfelelô munkát kereshessenek a számukra. A munka nélkül lévôk felkutatásában a média, a polgármesteri hivatalok és más szervezetek is közre fognak mûködni. A cél, hogy miután megismerik a jogaikat és a lehetôségeiket, ezek a munkanélküliek különbözô szakképzési tanfolyamokon vegyenek részt.

A bolgár gazdaság növekedése 5,5% körül várható

A Bécsi Gazdasági Összehasonlító Intézet jelentése szerint az idei évben a bolgár gazdaság 5,5%-kal fog növekedni, 2009-ben pedig ismét visszatér a 6%-os szintre. Az Intézet szerint a volt szocialista országok gazdaságára nem lesz különösebb hatással világ pénzpiacainak a rengése. Az elemzôk szerint Bulgáriában idén 10%-kal, jövôre pedig 6%-kal fognak emelkedni az árak, a munkanélküliség viszont 2009-ben 6% alá süllyedhet. Nagy külkereskedelmi deficitje miatt a kelet-európai országok közül Bulgáriát és Romániát érinthetik a leginkább a külgazdasági problémák.

A bolgárok havonta 36 levát hagynak a patikákban

Egy bolgár család átlagban havi 36 levát költ el gyógyszertárban, de ebben az összegben a gyógyszereken kívül a kozmetikai termékek, az étrend-kiegészítôk és a gyógynövények is benne foglaltatnak. A családok 25%-a 10 levánál kevesebbet költ el a patikában egy hónapban, 5,7%-uk viszont 100 levánál is többet hagy ott. A gyógyszertárak legnagyobb forgalmát a nem vényköteles gyógyszerek teszik ki. A patikák átlagos havi forgalma gyógyszerekbôl 20 000 leva körül mozog, bár ez nagy mértékben függ attól, hogy hol helyezkedik el a patika.

Пролет

Топли ветрове завяват,
бързо пукат ледовете
и далеч от нас се дяват
студовете, снеговете.

Планини зазеленяват,
поток шурти из морави,
небеса се заведряват,
зашумяват вси дъбрави.

Кукурякът си излязва
изпод новата тревица
и кокичето показва
чудно бяла си главица.

Птичетата ясно пеят
покрай бистричките вади
и тук-там си вече блеят
агънцата по ливади.

Пролет! Всичко е засмяно!
И деца отрано стаят
по полето разцъфтяно
да си пеят и играят.

Иван Вазов

Синя приказка

Повя южняка. Двете цветни семенца разбраха, че няма защо да се чака, и пуснаха тънки стъбла.
Първото цвете погледна небето и дребните му цветчета станаха сини.
Второто цвете погледна слънцето и реши да си сложи голяма златна корона. После важно застана сред тихата поляна.
– Всичко хубаво е златно! – рече то. – Златно е житното зрънце, златно яркото слънце, златно и аз съм, макар че името ми е Глухарче. А твоето име какво е, дребно синьо цвете?
– Не знам. Никой не ми е казвал.
Вечерта дойде една Мравка.
– Тъмно е вече, а мравунякът ми е далече. Може ли да преспя при вас?
Златното глухарче се направи, че не чува.
Но синьото цвете прошепна:
– При мене ела и добре си дошла!
Мравката заспа под синьото цвете.
И чудно! Цяла нощ сънува сини сънища.
Сънува, че се къпе в потока – и потокът бе син.
Сънува, че плува върху син листец по реката дълбока – и реката бе синя.
Сънува, че седна в синя ракета и литна към небето – и небето бе синьо.
Сутринта Мравката каза, че никога няма да забрави тази чудна нощ, тези сънища сини и непременно пак ще намине.
Цветето се усмихна:
– Довиждане, Мравке!
– Довиждане, Незабравке!
За Глухарчето всичко това не беше приятно. То мълчеше и ставаше все по-голямо и по-златно.
Един ден Мравката отново дойде. И веднага попита:
– Нямаш ли вече другарче? Къде е голямото златно Глухарче?
– Няма го! – отвърна Незабравката. – То се надуваше, че е златно, но се случи нещо невероятно: Глухарчето побеля, стана леко и южнякът го издуха!... Виж, стъблото му само остана до моето рамо – една клечка суха.
– Няма да те оставя самичка! – каза Мравката. – Ще живея при тебе. Денем ще се трудя, но всяка сутрин, щом се събудя, ще ти разказвам моите сини сънища, като малки сини приказки. Искаш ли?
– Как да не искам! – И синята Незабравка погали с листенца своята вярна приятелка – умната Мравка.

Леда Милева

Странджански кебап

Продукти: *750 г свинско месо, 3-4 с.л. (75 г) мас, 6-7 глави (500 г) кромид лук, 4-5 бр. (300 г) домати, 2 с.л. (20 г) брашно, 1/4 ч.ч. (50 мл) вино, 1-2 глави чесън, 5-6 бр. люти-ви чушки, 1 бр. лимон, червен пипер, сол*

Приготвяне: Месото се измива със студена вода, нарязва се на кубчета и се запържва леко в сгорещената мазнина. Прибавят се последователно и се задушават дребно нарязаните кромид лук, чесън и обелени домати. Поръсва се брашното и се разбърква няколко пъти. След това се прибавят червеният пипер, лютивите чушки, нарязаният на филийки лимон, виното и сол на вкус. Кебапът се задушава във фурна до пълно омекване на месото.

Sztrándzsai kebap

Hozzávalók: *75 dkg sertéshús, 3-4 e.k. (7,5 dkg) zsír, 6-7 fej (50 dkg) vöröshagyma, 4-5 (30 dkg) paradicsom, 2 e.k. (2 dkg) liszt, 1/4 pohár (0,5 dl) bor, 1-2 fej fokhagyma, 5-6 erős paprika, 1 citrom, pirospaprika, só*

Elkészítés: A húst hideg vízben megmossuk, kockára vágjuk és kissé megpirítjuk a zsiradékban. Egyenként hozzáadjuk és megpároljuk az apróra vágott hagymát és a fokhagymát, majd a meghámozott és feldarabolt paradicsomot. Megszórjuk a liszttel és néhányszor megkeverjük. Ezután hozzáadjuk a piros-paprikát, az erôs paprikát, a felszeletelt citromot, a bort, és ízlés szerint sózzuk. A kebapot a sütôben addig pároljuk, amíg a hús teljesen megpuhul.

Падане на България под турско робство

В края на XIII в. развитието на феодализма в България навлиза в период на феодалното раздробяване. За него е характерно засилване стремежа на отделните боляри към самостоятелност и силно отслабване на централната власт. Малко са владетелите, които застават начело на държавата след въстанието на Ивайло и съумяват да обуздаят тенденциите за самостоятелност сред болярството. Към това се прибавят многобройните войни с татарите, с Византия и Сърбия, водени в края на XIII и първата половина на XIV в., като положението на България се влошава твърде много. От нейната територия постепенно отпадат земите на Тракия и Македония. Към средата на XIV в. тя заема пространство приблизително от Ниш до Черно море и от Влашката равнина до Родопите. Но и тази територия не е единна. В земите между долното течение на Дунав и Черно море се разпорежда боляринът Балик, наследен от брат си Добротица, на чието име е наречена цялата област Добруджа.

Останалата територия на България е разделена от цар Иван Александър (1331–1371) на две половини: Търновско и Видинско царство. Видинското царство управлява синът му Иван Срацимир, а Търновското – другият му син Иван Шишман. Двамата братя не пожелават да обединят своите усилия и водят напълно самостоятелна политика.

Раздробяването на България на три части оказва влияние върху нейната икономика и най-вече върху военната ѝ мощ. През този период армията намалява твърде много. Тя се състои от дружината на царя и дружините на неговите боляри. Но тъй като болярите невинаги споделят политиката на централната власт, не ѝ дават своите дружини. Много често те се опълчват срещу царя и воюват срещу него.

Вътрешнополитическата обстановка се характеризира със силно изостряне на класовите противоречия. Много селяни напускат земите си и бягат в планините, където образуват дружини и нападат болярските имения и манастирите.

Докато балканските държави водят непрекъснати борби помежду си, а вътре се раздират от междуособици, османските турци създават в Мала Азия своя държава. Тя е изградена на военно-феодални начала. В средата на XIV в. с овладяването на крепостта Цимпе (1352 г.) на Галиполския полуостров те стъпват на европейския бряг. Увлечени в разпри, балканските владетели не виждат заплашващата ги опасност. Между България и Византия се водят преговори за общ отпор, но те остават безрезултатни.

Експанзията на османците се разпростира на широк фронт, когато начело на държавата застава Мурад I (1362–1389). За кратко време е овладяна цяла Източна Тракия. Завоевателите проникват на север, като през 1364 г. в техни ръце падат Стара Загора и Пловдив. Там за известно време са спрени благодарение на героичната съпротива на българското население.

След битката при Черномен (близо до Одрин) през 1371 т., в която са разбити войските на феодалните владетели от Македония Углеш и Вълкашин, османците продължават настъплението си на запад и на север. Последователно са овладени Ямбол, Карнобат, Средец и други важни крепости. Едва тогава е създадена коалиция, в която влизат Сърбия, Босна и България. През 1387 г. в битката при Плочник на противника е нанесено голямо поражение. Но успехът не е развит и това му дава възможност да се съвземе и да подготви ново настъпление.

Този път ударът е насочен срещу България. През 1388 г. 30-хилядната войска на Мурад I преминава Балкана и овладява Шумен, Провадия, Мадара и др., а на следващата година разгромява сърбите при Косово поле. Само четири години след това неговият наследник Баязид I (1389–1402) с голяма войска обсажда Търново. Цели три месеца героичните защитници отбиват яростните пристъпи на завоевателите. Пазени от отвесните скали, от Янтра и яките стени на града, те дават дружен отпор. Едва в края на третия месец гладът сломява устойчивостта и себеотрицанието на защитниците. На 17 юли 1393 г. пада столицата на Втората българска държава, а през 1396 г. е покорена и държавата на Срацимир, с което България попада под властта на турците.

В борбата срещу османското нашествие българският народ изиграва важна роля. Повече от половин столетие сам или в коалиции той оказва ожесточена съпротива, като ангажира и изтощава значителни ресурси на османската държава и армия. Съпротивата му се оказва мощна преграда за османската експанзия към Централна Европа и допринася за отслабване ударната сила на османската армия. Борбата на българския народ, която той води срещу нашествениците, остава в народния епос като страница на изключителен героизъм, мъжество и себеотрицание.

Álláshirdetés

Az GENERAL MOTORS és a MINACS közösen megalapította a németországi telephelyû Európai Mûszaki Szolgáltató Központot, amelynek mintegy 100 tanácsadó munkatársa nyújt gyors szakmai segítséget telefonon, faxon, vagy e-mailben több mint 20 országban üzemelô különbözô OPEL, SAAB, VAUXHALL és CHEVROLET kereskedôknek és javítómûhelyeknek.
A Minacs Kft. Budapesten létesített mûszaki szolgáltató központja

Gépjármûtechnikai tanácsadó szakembereket keres

Feladatok:
- az GM kereskedôk jármûjavításokkal vagy mûszaki információkkal kapcsolatos telefonhívásainak fogadása,
- a kérések rögzítése, problémaanalízis, mûszaki tanácsadás vagy tájékoztatás,
- a bejelentett problémák és megoldásaik adatbankunkban való rögzítése.

Elvárásaink:
- gépjármûtechnikusi (elektromos szerelôi, mûszerészi, szerviztechnikusi, mûvezetô/mûhelyvezetôi) képesítés és többéves gyakorlati tapasztalat
- **felsôfokú/anyanyelvi szintû bolgár nyelvtudás**
- minimum alapfokú angol nyelvtudás
- rugalmasság és csapatmunka
- az ideális pályázónak nem okoz gondot a szolgálati utakon, szakmai konferenciákon és tréningeken való részvétel

Ha ez a leírás illik Önre, és szeretné az GM márkakereskedôkkel együttmûködve biztosítani az ügyfelek legmagasabb szintû kiszolgálását, akkor Önre van szükségünk!

A Minacs biztos munkahelyet, fix havi fizetést, juttatásokat és – annak érdekében, hogy mindig naprakész ismeretekkel rendelkezzen – folyamatos szerviz- és terméktréninget biztosít Önnek. Külföldiek számára munkavállalási és tartózkodási engedélyt intézünk. Csatlakozzon a Minacs nemzetközi csapatához!

Magyar nyelvû önéletrajzokat a következô címre várjuk:
Gyomai Zoltán, HR vezetô – **z.gyomai@minacs.hu**

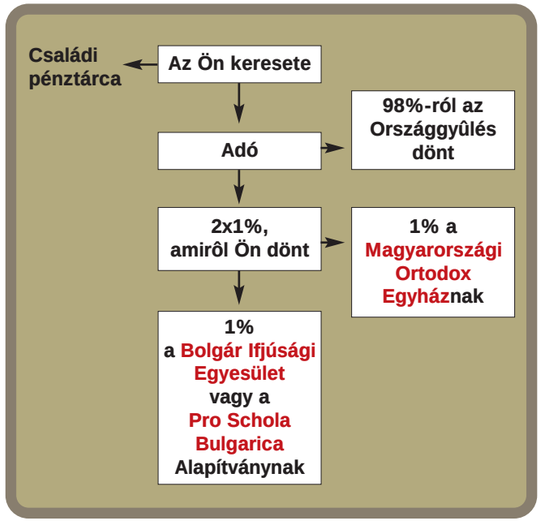

Egy százalék!

Önnek május 20-áig adóbevallást kell készítenie, melyhez a hivatalos nyomtatványokat ezekben a napokban kapja meg. Szeretnénk felhívni a figyelmét arra, hogy adóbevallásának elsô oldalán, a C ablak utolsó sorában jelezheti, hogy nyilatkozatot tesz adója kétszer egy százalékáról – a
Magyarországi Bolgár Ortodox Egyház
(technikai szám: 0372), továbbá a
Bolgár Ifjúsági Egyesület
(18089154-1-41) illetve a
Pro Schola Bulgarica Alapítvány
(adószám: 18066184-1-42) javára.

Ne feledje, ha nem rendelkezik az 1%-okról, azok az állami költségvetésbe kerülnek, és sorsukról mások döntenek – Ön helyett!

Új autóbuszjárat Szófiába!

A bolgár Touring Rt. Szófia-Budapest-Pozsony-Prága és Prága-Pozsony-Budapest-Szófia járatokat üzemeltet 2008. április 1-tôl. A jegy ára Budapest és Szófia között egy irányba 46 Euró, a retúrjegy 82 Euró. Az autóbusz Szófiából 11.00 órakor indul és éjfél körül érkezik a Népligetbe, Budapestrôl pedig 18.00 órakor indul a Népligeti Autóbusz-pályaudvarról. További információ és jegyelôvétel a Bolgár Kulturális Intézetben (1061 Budapest, Andrássy út 14., tel.: 332-1941)

Нова автобусна линия до София

Българската фирма Туринг ООД открива от 1 април 2008 г. автобусна линия по маршрута София – Будапеща – Братислава – Прага и Прага – Братислава – Будапеща – София. Цената на билета София – Будапеща е 46 евро в една посока и 82 евро отиване и връщане. Автобусът тръгва от София в 11.00 часа и пристига около полунощ на автогара Неплигет в Будапеща, от Будапеща тръгва в 18.00 ч. Допълнителна информация и предварителна продажба на билети в Българския културен институт (1061 Будапеща, бул. Андраши 14, тел.: 332 1941).

Български филм в Örökmozgó

На 18 април, петък от 20:30 часа в кино Örökmozgó ще се състои прожекция на филма »Шивачки« на режисьора Людмил Тодоров. Ще има синхронен превод на унгарски език.
Филмът е носител на най-много от Годишните филмови награди на Националния филмов център за 2007 г. – за най-добър филм, за най-добър сценарии, за режисура, за операторско майсторство и за главна женска роля, присъдена на Елен Колева.
»Във всичките си филми аз се опитвам да съсредоточа вниманието на зрителя върху духовната дейност на своите герои. Така »Шивачки« е филм за три провинциални момичета, които се опитват да започнат живота си в София, но той преди всичко е филм за прошката, за прощаването, разбирани в най-общ смисъл – за това каква огромна вътрешна сила се иска да простиш. И как хората, които успяват да го сторят, облагородяват всички ни.« – Людмил Тодоров
След прожекцията ръководството на киното кани публиката на среща с продуцента на филма Брайко Брайков и изпълнителките на главните роли – Александра Сърчаджиева, Виолета Марковска и Елен Колева и на малък коктейл.
Проявата се осъществява със спонсорството и съдействието на Българското републиканско самоуправление и Българския културен институт.

Bolgár film az Örökmozgóban

Április 18-án, pénteken, 20.30-tól az Örökmozgó Filmmúzeumban magyar szinkrontolmácsolással kerül bemutatásra Ljudmil Todorov rendezô *Varrónôk* c. filmje.
A film 2007-ben a bolgár Nemzeti Filmközpont több díját is elnyerte. A *Varrónôk* c. film fôszereplôje három vidéki lány, akik megpróbálnak Szófiában új életet kezdeni, de a film mindenekelôtt a megbocsátásról szól, arról, hogy mekkora belsô erô kell ahhoz, hogy megbocsássunk.
A vetítés után az Örökmozgó Filmmúzeum vezetôsége a film producerével és fôszereplôivel való beszélgetésre és egy kis fogadásra hívja a megjelenteket.
A rendezvényt a Bolgár Országos Önkormányzat és a Bolgár Kulturális Intézet is támogatja.

Представления на Малко театро

»Граничен случай« (в ролите: Габриела Хаджикостова, Милан Рус, музиканти: Слободан Вертетич, Давид Ередич, Ласло Янка)
4 април, 19.00 часа в Дома на малцинствата в Зугло (1148 Budapest, Pákozdi tér 13.) – на унгарски език
12 април, 19.00 часа в Българския културен дом – на български и сръбски език
Датите на следващите представления търсете на уеб страницата www.bolgarok.hu.

A Malko Teatro előadásai

Határeset (szereplôk: Hadzsikosztova Gabriella, Rusz Milán, zenészek: Wertetics Szlobodán, Eredics Dávid, Janka László)

április 4., 19.00 óra Zuglói Kisebbségek Háza (1148 Budapest, Pákozdi tér 13.) – magyar nyelvû elôadás
április 12-én 19.00 óra Bolgár Mûvelôdési Ház – bolgár és szerb nyelvû elôadás
A további elôadások idôpontját keressék a www.bolgarok.hu weboldalon.

ЛитКафе: Иванка Могилска

На международния фестивал на книгата в Будапеща, който тази година ще се проведе от 24 до 27 април, ще присъства и младата българска писателка Иванка Могилска. Тя ще вземе участие в разговора на младите европейски романисти. През 2007 излезе първият ѝ роман »Места за загубване«. Тя е на 26 години. В момента следва »Връзки с обществеността«.
За себе си казва:
»Обичам да чета, да се разхождам, да си пилея времето.
Любимата ми и най-често употребявана дума е »искам«.
Не обичам дългите изречения и думата »трябва«.
Никога не знам какво всъщност е искал да каже авторът.

На 23 април, сряда, от 18.00 часа Иванка Могилска ще гостува на Литературно кафене в Българския културен дом.

Irodalmi Kávéház

Ivanka Mogilszka fiatal bolgár írónô meghívást kapott az április 24. és 27. között zajló Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválra, ahol részt vesz a fiatal európai regényírók kerekasztal-beszélgetésén. **Ivana Mogilszka** 26 éves, elsô regénye *(Vesztôhely)* 2007-ben jelent meg.
Április 23-án, szerdán a fiatal írónô az irodalmi Kávéház vendége lesz a Bolgár Mûvelôdési Házban.

Програмата •• Program

Български културен дом — Bolgár Mûvelôdési Ház

месец април 2008 г. •• 2008. április

2, сряда	17.00	*Малко театро* – Театрално ателие
9, сряда	18.00	*Киноклуб* – **Обърната елха** От години български филм не беше удостояван с толкова високо отличие на престижен световен форум. През юли 2007 г. българският филм »Обърната елха« на режисьорите Иван Черкелов и Васил Живков спечели специална награда на фестивала в Карлови Вари. Огромна елха е отсечена от сърцето на планината за коледна украса. Пътуването ѝ до центъра на столицата свързва шест истории, които се занимават с празника или с липсата на празник в ежедневието на отделните герои.
16, сряда	18.00	*Творчески клуб*
23, сряда	18.00	*Литературно кафене* – **Думи и размисли: Кафе с автограф.** Среща с писателката **Иванка Могилска** и представяне на романа ѝ »Места за загубване«. Това е книга за градския човек, книга за търсенето, за посоките, срещите и разделите в огромния град. Книгата изследва смеха, търси усмивките в сивия град, това е роман, в който читателят няма да се изгуби. Това, всъщност, е книга за намирането. Защото в нея е намерен образът на градския човек. Но това е и книга, която разрушава градския човек. Измъква го от ежедневното обкръжение и обръща вниманието на читателя към другия свят, отвъд улиците, задръстванията по кръстовищата, отвъд новините и рекламите по телевизията, отвъд всички онези обичайни неща, които ние виждаме всеки ден.
30, сряда	18.00	*Етнографски клуб* – Пролетни празници

2., szerda	17.00	**Malko Teatro** – Színházi Mûhely
9., szerda	18.00	**Filmklub** – **Obarnata elha**
16 szerda	18.00	**Alkotók klubja**
23., szerda	18.00	**Irodalmi kávéház** – **Szavak és gondolatok – Kávé autogrammal** Találkozó **Ivanka Mogilska** írónôvel a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon való részvétele alkalmából és a *Meszta za zagubvane* címû regényének bemutatása.
30., szerda	18.00	**Néprajzi klub** – Tavaszi ünnepkör

Állandó programok

péntek 17.30
Bolgárnéptánc-oktatás

vasárnap 10.00-12.00
Játszóház gyerekeknek

minden hónap elsô szerdája, 10.00
Nyugdíjasklub

май • május

4, неделя	10.00	*Света божествена литургия* в Българския православен храм и празненство по случай Гергьовден в църковния двор. Традиционни люлки и курбан за малки и големи.
7, сряда	18.00	*Малко театро* – Театрално ателие
9, петък	19.00	*Интеретнически Гергьовден* (с българи, гърци и сърби)
14, сряда	18.00	*Литературно кафене:* Кафе с автограф **Георги Данаилов**
21, сряда	18.00	*Творчески клуб* – Концерт на **Емил Билярски** по случай Деня на българската култура
25, неделя	10.00	*Ден на славянската писменост и българската култура* (хълма Сечени)
28, сряда	17.00	*Киноклуб*

4., vasárnap	10.00	**Szent György-napi istentisztelet** a templomban és ünnepség a templomkertben
7., szerda	18.00	**Malko Teatro** – Színházi Mûhely
9., péntek	19.00	Interetnikus bolgár, görög, szerb **Szent György-nap**
14 szerda	18.00	**Irodalmi kávéház** – Kávé autogrammal – **Georgi Danailov**
21., szerda	18.00	**Alkotók klubja** – **Emil Biljarszki** koncertje a bolgár kultúra napja alkalmából
25., vasárnap	10.00	**A szláv írásbeliség és a bolgár kultúra napja** (Széchenyi-hegy)
28., szerda	17.00	**Filmklub**

важни адреси •• közérdekû címek

Magyarországi Bolgárok Egyesülete
1097 Bp., Vágóhíd u. 62.
tel.: 216-6560

Bolgár Országos Önkormányzat
1093 Budapest, Lónyay u. 41.
tel.: 216-4210

Fôvárosi Bolgár Önkormányzat
1093 Budapest, Lónyay u. 41.
tel.: 216-4211

Bolgár Köztársaság Nagykövetsége
1062 Bp., Andrássy út 115.
tel.: 322-0836, 322-0824

Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Pravoszláv Templom
1097 Bp., Vágóhíd u. 15.
tel.: 215-0039

Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskola
1093 Budapest, Lónyay u. 41.
tel.: 216-4210

Bolgár Kulturális Intézet
1061 Bp., Andrássy út 14.
tel.: 269-4246

Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános Iskola és Gimnázium
1062 Budapest, Bajza u. 44.
tel.: 474-0536, 474-0537

Carevec Étterem
1097 Bp., Vágóhíd u. 62.
tel.: 216-1797

Hotel Rila
1097 Bp., Vágóhíd u. 62.
tel.: 216-1621